

Τεύχος 1 - 2014

Εκδότης:

Safer Internet Hellas,
Επικεφαλής Δράσης
Ενημέρωσης *Saferinternet.gr*,
Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς
Διαδικτύου

Email: info@saferinternet.gr

Επικοινωνία:

Δρ. Βερόνικα Σαμαρά
Τηλ. 210 6212365
Email: vsamara@sihellas.org

Περιεχόμενα

Γραμμή Καταγγελιών Safeline: στατιστικά για το έτος 2013	2
Γραμμή Βοηθείας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ: στατιστικά για το έτος 2013	3
Νέος οδηγός ασφάλειας: «Εκπαιδευτικά μονοπάτια για τη χρήση κινητών τηλεφώνων»	6
Νέος μίνι οδηγός «Facebook check»	7
«Ξέρεις ποια είναι η διαδικτυακή σου φήμη;»	7

■ Editorial

Αγαπητοί φίλοι,

Όπως κάθε χρονιά, έτσι και φέτος το πρώτο τεύχος του *Saferinternet.gr* για το έτος 2014 είναι αφιερωμένο στην **Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου**. Η ημέρα αυτή διοργανώνεται κάθε Φεβρουάριο από το Πανευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Κέντρων Επαγρύπνησης και Ενημέρωσης *INSAFE*, με στόχο να προωθήσει την ασφαλέστερη και πιο υπεύθυνη χρήση των διαδραστικών τεχνολογιών, ειδικά από παιδιά και νέους ανθρώπους σε όλο τον κόσμο. Φέτος εορτάσαμε τον ενδέκατο εορτασμό στις 11 Φεβρουαρίου σε περισσότερες από 100 χώρες σε 6 ηπείρους, εστιάζοντας στις θετικές πτυχές του Διαδικτύου και στη συνεργασία όλων μας, φορέων, γονέων, εκπαιδευτικών, μαθητών, προκειμένου από κοινού να κάνουμε το Διαδίκτυο ένα καλύτερο μέρος! Το φετινό σύνθημα του εορτασμού: «**Όλοι μαζί, για ένα καλύτερο Διαδίκτυο!**»

Πιστοί στο ραντεβού μας κάθε χρονιά, σας παραθέτουμε τα τελευταία αναλυτικά στοιχεία της Safeline, της Ανοιχτής Γραμμής Καταγγελιών για παράνομο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο, και της Γραμμής Βοηθείας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ 800 11 800 15, που δημοσιεύτηκαν εν όψει της Ημέρας Ασφαλούς Διαδικτύου. Για τον φετινό εορτασμό δημιουργήσαμε και σας παρουσιάζουμε σήμερα το νέο μας οδηγό για γονείς και κηδεμόνες με τίτλο «*Εκπαιδευτικά μονοπάτια για τη χρήση των κινητών τηλεφώνων*», το μίνι οδηγό μας για το Facebook «*Facebook check*» και το φυλλάδιο με τίτλο «*Ξέρεις ποια είναι η διαδικτυακή σου φήμη;*». Τέλος, σας προσκαλούμε θερμά να δείτε τα 17 πρωτότυπα μουσικά βίντεο που δημιούργησαν μαθητές γυμνασίων και λυκείων της χώρας μας με τίτλο «*Η ζωή στο Ίντερνετ γίνεται μουσικό δρώμενο!*» [στο ειδικό κανάλι μας στο YouTube](#).

Μπορείτε πάντα να διαβάζετε τα νέα μας στο [Facebook](#) ή να μας ακολουθείτε στο [Twitter](#).

Εγγραφή / διαγραφή

Εάν θέλετε να λαμβάνετε το newsletter μας, στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση info@sihellas.org με θέμα «subscribe SI Newsletter».

Εάν θέλετε να διαγραφείτε από την λίστα αποδεκτών, τότε στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση info@sihellas.org με τον τίτλο «unsubscribe SI Newsletter».

ΤΑΞΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ - ITL SAFENET
www.safeline.gr
Καταγγίλτε
παράνομο περιεχόμενο
στο Διαδίκτυο

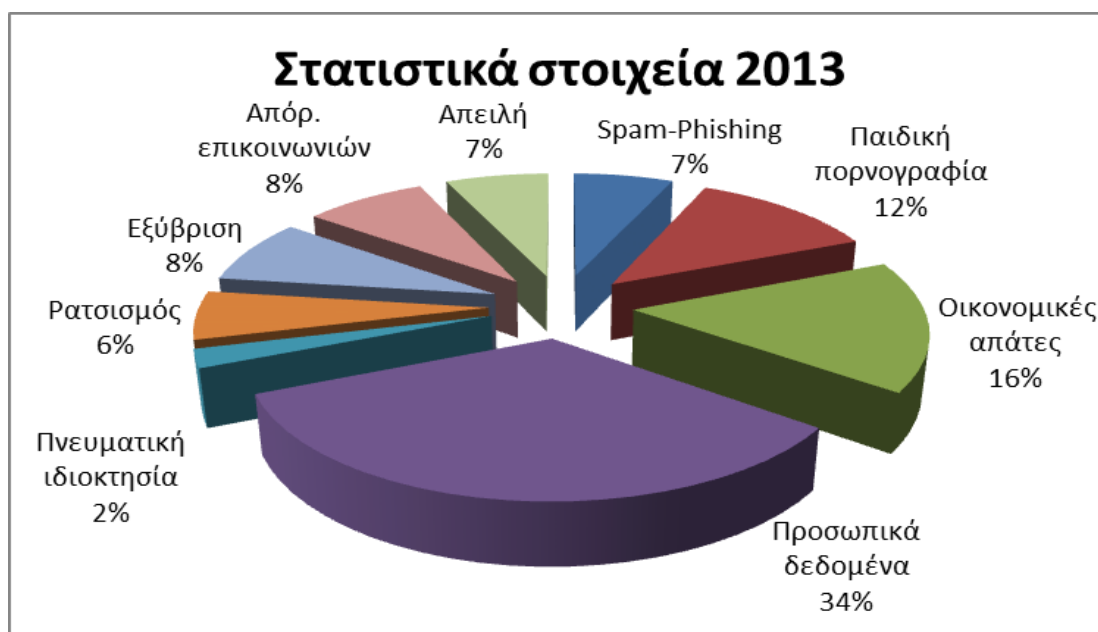
Γραμμή Βοηθείας
ΥποΣΤΗΡΙΖΩ
ΜΟΝΑΔΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (Μ.Κ.Υ.)
Παιδικών και Εφηβικών 80011 80015

800 11 800 15
Εάν το Διαδίκτυο
δυσκολεύει τη ζωή του παιδιού σας
ζητήστε βοήθεια

■ **Safeline.gr : σταθερά πρώτο το Facebook στις καταγγελίες παράνομου περιεχομένου**

Η Ανοιχτή Γραμμή Καταγγελιών SafeLine του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου έλαβε συνολικά **3094 καταγγελίες που αφορούσαν παράνομο περιεχόμενο ή δραστηριότητα στο Διαδίκτυο το 2013**. Παρόλο που ο συνολικός αριθμός καταγγελιών παρουσιάζει μικρές διακυμάνσεις από έτος σε έτος, είναι προφανές ότι οι καταγγελίες των χρηστών είναι πιο ποιοτικά στοχευμένες από παρελθόντα έτη. Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία, η κατηγορία που διακρίνεται από τον μεγάλο αριθμό καταγγελιών που την αφορά είναι αυτή της **παραβίασης Προσωπικών Δεδομένων (34%)**. Όπως φαίνεται και στο παρακάτω γράφημα, η κατηγορία της **Παιδικής Πορνογραφίας (12%)** καταλαμβάνει ένα αξιοσημείωτο ποσοστό καταγγελιών, το οποίο, συγκριτικά με το 2012, είναι αυξημένο κατά μία ποσοστιαία μονάδα (το 2012, η κατηγορία αυτή αφορούσε το 11% των ληφθέντων καταγγελιών). Αξίζει ακόμη να σημειωθεί, ότι το 2012, παρουσιάστηκε **μια ραγδαία αύξηση των καταγγελιών (845 καταγγελίες) που αφορούσαν το Facebook και ο αριθμός αυτός αυξήθηκε ακόμη περισσότερο το 2013 (η SafeLine έλαβε 1551 καταγγελίες)**.

Φαίνεται, λοιπόν, ότι σχεδόν διπλασιάστηκε ο συνολικός αριθμός από το ένα έτος στο άλλο. Οι λόγοι που κρύβονται πίσω από αυτήν την ραγδαία αύξηση ποικίλουν, καθώς ολοένα και περισσότεροι χρήστες δημιουργούν προφίλ στο δημοφιλέστερο κοινωνικό δίκτυο, χωρίς να είναι επαρκώς ενημερωμένοι για τους πιθανούς κινδύνους που ελλοχεύουν σε αυτό.

Η SafeLine συγκεντρώνοντας στοιχεία από τις καταγγελίες που αφορούν το Facebook, [δημιούργησε έναν οδηγό με χρήσιμες πληροφορίες και συμβουλές προστασίας από την παράνομη δραστηριότητα που λαμβάνει χώρα στο κοινωνικό αυτό δίκτυο](#). Το πιο σύνθητες περιεχόμενο καταγγελιών που αφορούσαν το Facebook συγκαταλέγεται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Κλοπή κωδικών πρόσβασης & δημιουργία ψεύτικου προφίλ
- Παραβίαση προσωπικών δεδομένων
- Ηλεκτρονικός εκφοβισμός (cyberbullying)
- Προσέλκυση παιδιών για γενετήσιους λόγους (grooming)

Στον οδηγό, θα βρείτε εικονογραφημένες οδηγίες που μπορείτε να ακολουθήσετε για να προστατέψετε το προφίλ, το δικό σας και των γύρω σας, από πιθανούς κινδύνους, όπως αυτούς που περιγράφονται στον οδηγό. Μπορείτε, επίσης, να κατεβάσετε και να εκτυπώσετε τον οδηγό από την ιστοσελίδα της SafeLine.

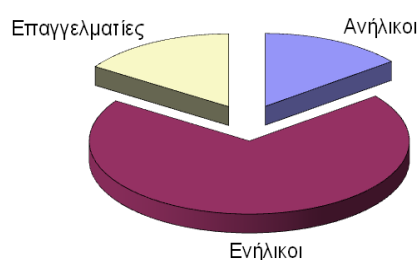
Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της SafeLine www.safeline.gr, μάθετε νέα και άλλες ενδιαφέρουσες πληροφορίες από τη σελίδα της στο [Facebook](https://www.facebook.com/safeline), ή ακολουθείστε την στο [Twitter](https://twitter.com/safeline).

Γραμμή Βοηθείας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ 800 11 800 15: στατιστικά στοιχεία 1/2013 – 12/2013

Με αφορμή τον εορτασμό της Ημέρας Ασφαλούς Διαδικτύου 2014, η Γραμμή Βοηθείας **ΥποΣΤΗΡΙΖΩ 800 11 800 15** / help@saferinternet.gr του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου ενημερώνει για τα στατιστικά στοιχεία του έτους 2013.

Συγκεκριμένα, η Γραμμή Βοηθείας δέχτηκε κατά την περίοδο λειτουργίας της από τον Ιανουάριο 2013 έως και το Δεκέμβριο 2013 συνολικά **1909 αιτήματα**. Τα **81%** προήλθαν μέσα από τηλεφωνική επικοινωνία στον αριθμό χωρίς χρέωση 800 11 800 15, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του **19%** επέλεξε να επικοινωνήσει ηλεκτρονικά μέσω email στη διεύθυνση help@saferinternet.gr. Όσον αφορά στα δημογραφικά στοιχεία, η πλειοψηφία των αιτημάτων (70%) προήλθε από ενήλικες (κυρίως γονείς αλλά και «σημαντικούς άλλους» της ζωής των παιδιών/εφήβων). Ακολουθούν οι επαγγελματίες (εκπαιδευτικοί και επαγγελματίες υγείας) με ποσοστό 16%, και τέλος οι ανήλικοι που απευθύνθηκαν στη γραμμή ακολουθούν με ποσοστό 14%.

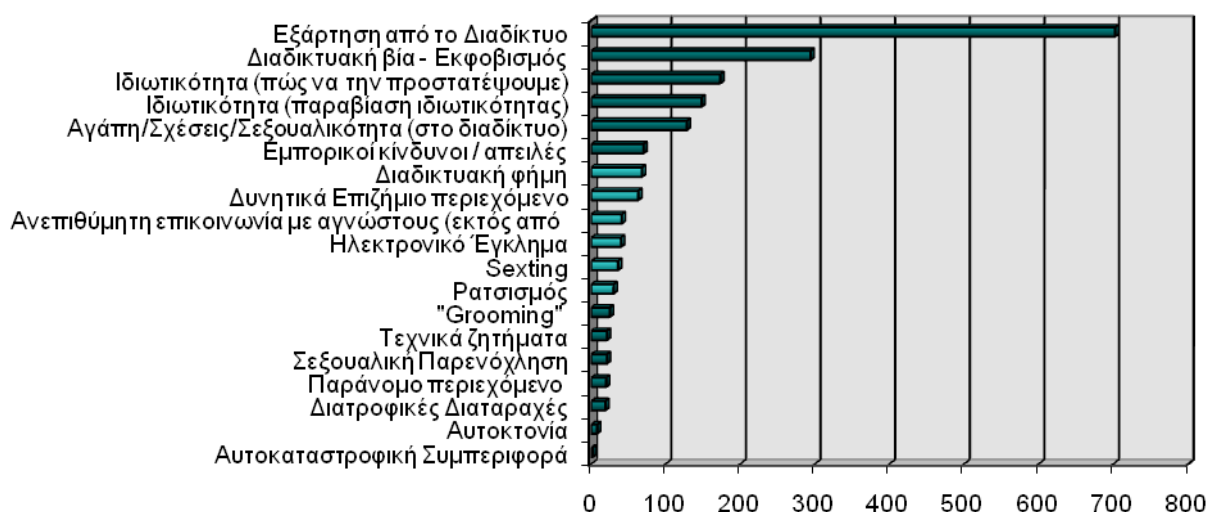
Δημογραφικά Δεδομένα	# ερωτημάτων
Ανήλικοι	276
Ενήλικοι	1333
Επαγγελματίες	300

Αναφορικά με τον τύπο του αιτήματος, η πλειοψηφία των αιτημάτων αφορούσε σε θέματα **συμπεριφορών εξάρτησης** (37%), ενώ στη δεύτερη θέση βρίσκονται τα αιτήματα αφορούσαν στο **διαδικτυακό εκφοβισμό** (15%). Στην τρίτη θέση, με ποσοστό 9%, αναδείχθηκε η κατηγορία που αφορά στην **προστασία της ιδιωτικής μας σφαιράς** και ακολουθούν τα αιτήματα που αφορούν στην

καταπάτηση της ιδιωτικότητας (8%). Αναλυτικά, το περιεχόμενο των αιτημάτων που υποβλήθηκαν στη Γραμμή έχει ως εξής:

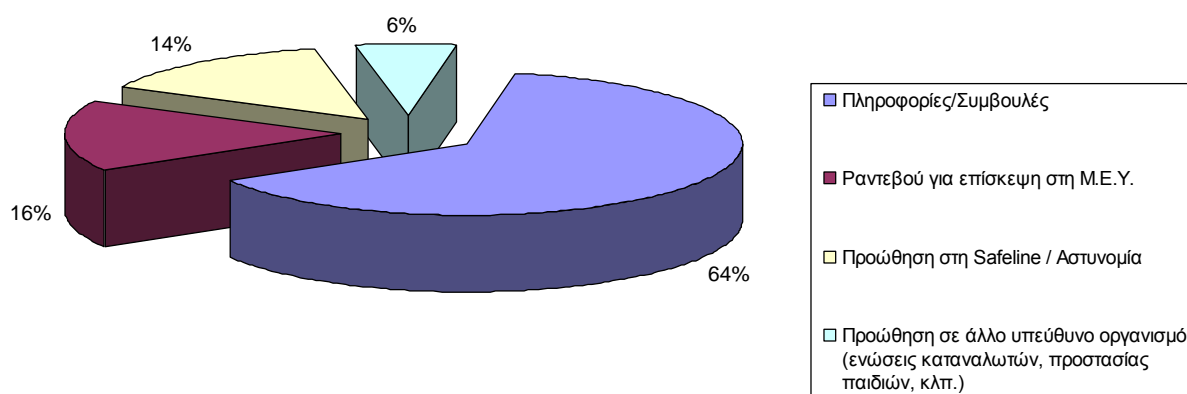
Τύπος αναφοράς / αιτήματος	Αριθμός αναφορών	%
Υπερβολική Χρήση	702	37%
Διαδικτυακός Εκφοβισμός	294	15%
Ιδιωτικότητα (πώς να την προστατέψουμε)	173	9%
Ιδιωτικότητα (παραβίαση)	148	8%
Αγάπη/Σχέσεις/Σεξουαλικότητα (στο διαδίκτυο)	128	7%
Εμπορικοί κίνδυνοι / Απειλές	70	4%
Διαδικτυακή φήμη	68	4%
Δυνητικά Επιζήμιο Περιεχόμενο	63	3%
Ανεπιθύμητη Επαφή με αγνώστους (εκτός Grooming)	41	2%
Ηλεκτρονικό Έγκλημα	40	2%
Sexting	36	1,9%
Ρατσισμός	30	1,6%
Grooming ¹	25	1,3%
Τεχνικά Ζητήματα	21	1,1%
Σεξουαλική παρενόχληση	21	1,1%
Παράνομο περιεχόμενο	20	1,0%
Διατροφικές Διαταραχές	19	1,0%
Αυτοκτονία	8	0,4%
Αυτοκαταστροφική Συμπεριφορά	2	0,1%

¹ Το grooming αφορά στην προσέγγιση ανηλίκων από ενήλικες που προσποιούνται ότι είναι ανήλικοι με απώτερο σκοπό τη σεξουαλική κακοποίηση των ανηλίκων.

Το προσωπικό της Γραμμής Βοηθείας παρείχε ψυχολογική υποστήριξη και συμβουλευτική, ή / και έδωσε ανάλογες πληροφορίες σε 843 αναφορές. Επιπλέον, 543 περιπτώσεις (γονείς ή/και έφηβοι) παραπέμφθηκαν στο κλινικό ιατρείο της Μονάδας Εφηβικής Υγείας για να ενταχθούν στο πρόγραμμα της Μ.Ε.Υ. για τους εφήβους με υπερβολική ενασχόληση με το Διαδίκτυο ή προκειμένου οι ίδιοι και οι οικογένειες να υποστηριχθούν περαιτέρω (π.χ. στις περιπτώσεις διαδικτυακού εκφοβισμού). Τέλος, 362 περιπτώσεις παραπέμφθηκαν στη γραμμή καταγγελιών Safeline.gr και στη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος για περιπτώσεις ηλεκτρονικού εγκλήματος, ή σε άλλους αρμόδιους φορείς αντίστοιχα με τη φύση της αναφοράς (π.χ. καταναλωτικές οργανώσεις κ.λπ.) (161 αναφορές).

Ενέργεια	Αριθμός αιτημάτων	%
Πληροφορίες / Συμβουλές	843	44%
Ραντεβού για επίσκεψη στη Μ.Ε.Υ	543	28%
Προώθηση στη Safeline / Αστυνομία	362	19%
Προώθηση σε άλλο υπεύθυνο οργανισμό (ενώσεις καταναλωτών, προστασίας παιδιών, κ.λπ.)	161	8%

Υπενθυμίζεται ότι η Γραμμή Βοηθείας του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου απευθύνεται σε παιδιά, εφήβους και τις οικογένειές τους, παρέχοντας υποστήριξη και συμβουλές για θέματα που σχετίζονται με τη χρήση του Διαδικτύου, του κινητού τηλεφώνου και των ηλεκτρονικών παιχνιδιών (παρενόχληση, συμπεριφορές εξάρτησης, επιβλαβές περιεχόμενο, εκφοβισμός, παιδοφιλία, κ.α.). Μπορεί κανείς να επικοινωνήσει με το προσωπικό της γραμμής, είτε καλώντας στον αριθμό χωρίς χρέωση για αστικές και υπεραστικές κλήσεις **800 11 800 15** από Δευτέρα έως Παρασκευή και ώρες 09:00 – 15:00, είτε αποστέλλοντας ηλεκτρονικό μήνυμα στο help@saferinternet.gr, είτε επικοινωνώντας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας SKYPE (όνομα: ΥποSTIRIZO 8001180015).

■ **Νέος οδηγός ασφάλειας για γονείς και κηδεμόνες: «Εκπαιδευτικά μονοπάτια για τη χρήση κινητών τηλεφώνων»**

Έναν νέο οδηγό ασφάλειας, γραμμένο σε απλή γλώσσα, δημιούργησε η Δράση Saferinternet.gr του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου. Σε συνέχεια το περσινού της αντίστοιχου οδηγού για το Διαδίκτυο, ο οδηγός με τον κύριο τίτλο «Εκπαιδευτικά μονοπάτια για τη χρήση κινητών τηλεφώνων» παρουσιάζει προτάσεις προσέγγισης επτά συχνών περιστατικών αναφορικά με τη χρήση του κινητού τηλεφώνου, που θα βοηθήσουν τους γονείς και τους κηδεμόνες ανήλικων παιδιών να στρέψουν τα παιδιά τους σε μια πιο υπεύθυνη συμπεριφορά και χρήση. Κάθε περίπτωση περιγράφει:

- ένα σύντομο **περιστατικό** που περιλαμβάνει ένα γονέα και έναν ανήλικο σε μια συγκεκριμένη περίπτωση χρήσης του κινητού τηλεφώνου. Κάθε περιστατικό αναδεικνύει συγκεκριμένες ανάγκες, κίνητρα και συναισθήματα που κρύβονται πίσω από τη χρήση του κινητού τηλεφώνου από τους ανήλικους.

▪ μια **ερμηνεία** της περίπτωσης που περιγράφει το περιστατικό, με έμφαση στο ρόλο που διαδραματίζουν τα άτομα που εμπλέκονται, τη δυναμική των σχέσεων και τα προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν.

- μια πρόταση **προσέγγισης** του περιστατικού, αναδεικνύοντας τρόπους με τους οποίους ένας γονέας μπορεί να αντιμετωπίσει μια αντίστοιχη κατάσταση από εκπαιδευτικής άποψης, και που αποκαλούμε «εκπαιδευτικό μονοπάτι».

Ο οδηγός απευθύνεται στους γονείς και τους κηδεμόνες ανήλικων που:

- επιθυμούν να κατανοήσουν καλύτερα τους λόγους που τα παιδιά τους ασχολούνται τόσες πολλές ώρες με τα κινητά τηλέφωνα, καθώς και το ρόλο που παίζει η τεχνολογία στη ζωή τους.
- δεν είναι αρκετά εξοικειωμένοι με τα κινητά τηλέφωνα και ειδικά με τα «έξυπνα» τηλέφωνα (smartphones) όσο τα παιδιά τους, και περιορίζουν το γονικό τους ρόλο στο να απαγορεύουν ή να περιορίζουν τη χρήση αυτής της τεχνολογίας.
- γνωρίζουν πώς να χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες, αλλά υπερεκτιμούν το επίπεδο ωριμότητας και επίγνωσης των παιδιών τους, με αποτέλεσμα να παραμελούν την ανάγκη των παιδιών για καθοδήγηση.
- θεωρούν ότι οι νέες τεχνολογίες είναι πιθανώς βλαβερές για τα παιδιά τους και πηγή προβλημάτων που στη δική τους εφηβεία ήταν λιγότερο συχνά, όπως η απομόνωση και η εξάρτηση.

Οι προτάσεις που παρουσιάζονται στον οδηγό απορρέουν από τις εμπειρίες του Saferinternet.gr, και τις οποίες ο καθένας καλείται να ερμηνεύσει βάσει των δικών του βιωμάτων, και να τις προσαρμόσει αναλόγως, δημιουργώντας το δικό του «εκπαιδευτικό μονοπάτι» που θα ακολουθήσει για τα παιδιά του. Ένας προτεινόμενος τρόπος αξιοποίησης των «εκπαιδευτικών μονοπατιών» είναι η ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών με άλλους γονείς, ή η αντιμετώπισή τους ως «ιδέες» που χρήζουν του στοχασμού μας και που θα μας βοηθήσουν να προβληματιστούμε με θετικό τρόπο στην καθοδήγηση των παιδιών μας. Ο

Ο οδηγός είναι αναρτημένος στη διεύθυνση: <http://saferinternet.gr/index.php?parentobjId=Page15>.

■ **Νέος μίνι οδηγός ασφάλειας: «Facebook check»**

Με αφορμή την πολύ μεγάλη απήχηση του Facebook στους ανήλικους χρήστες, την αλόγιστη δημοσίευση προσωπικών δεδομένων και φωτογραφιών των ίδιων αλλά και τρίτων στον εν λόγω ιστοχώρο, αλλά και τα πρόσφατα στοιχεία που παρουσίασε η Ελληνική Γραμμή Καταγγελιών Παράνομου Περιεχομένου SafeLine για ραγδαία αύξηση των καταγγελιών που αφορούν στην ιδιωτικότητά μας, η δράση Ενημέρωσης και Επαγρύπνησης Saferinternet.gr παρουσιάζει έναν νέο, μίνι οδηγό ασφάλειας, με τίτλο «**Facebook Check**».

Ο οδηγός έχει σα στόχο να βοηθήσει τους χρήστες της δημοφιλούς σελίδας κοινωνικής δικτύωσης ώστε να διαχειριστούν το προφίλ τους ορθά και με κριτική σκέψη, καθώς ολοένα και περισσότεροι χρήστες δημιουργούν λογαριασμό στο Facebook, χωρίς να είναι επαρκώς ενημερωμένοι για τους πιθανούς κινδύνους που ελλοχεύουν σε αυτό.

Πιο συγκεκριμένα, ο μίνι οδηγός δίνει τη δυνατότητα σε όλους μας και κυρίως στους ανήλικους να διαχειριζόμαστε απλά και εύκολα τα εξής: α) τα αιτήματα «φιλίας» που λαμβάνουμε, γνωρίζοντας και τις δυνατότητες αναφοράς και μπλοκαρίσματος, β) ποιος μπορεί να δει τις κοινοποιήσεις μας, γ) πώς να διατηρούμε τον έλεγχο των δημοσιεύσεών μας, δ) πώς να διαχειριζόμαστε τις λίστες των «φίλων» μας και ε) πώς μπορούμε να απενεργοποιήσουμε και να «κλείσουμε» το λογαριασμό μας.

Ο οδηγός είναι αναρτημένος στη διαδικτυακή διεύθυνση:
<http://saferinternet.gr/index.php?parentobjId=Page15>

■ **Νέο φυλλάδιο για τη διαχείριση της διαδικτυακής μας φήμης**

Ολοένα και περισσότερες δραστηριότητες των χρηστών του Διαδικτύου κοινοποιούνται online, με αποτέλεσμα το υλικό που υπάρχει διαθέσιμο στις ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης, τα ιστολόγια κ.λπ. να μπορεί να επηρεάσει αυτό που αποκαλούμε διαδικτυακή φήμη ή αλλιώς «online reputation». Όσο μεγαλύτερη αλληλεπίδραση έχει ένα άτομο σε ένα ψηφιακό περιβάλλον, τόσο μεγαλύτερο είναι και το ψηφιακό αποτύπωμά του. Ιδίως οι έφηβοι που δημοσιεύουν φωτογραφίες και σχόλια χωρίς δεύτερη σκέψη έρχονται αντιμέτωποι με αρνητικά ψηφιακά αποτυπώματα.

Στο πλαίσιο αυτό, η δράση Ενημέρωσης Saferinternet.gr δημιούργησε ένα νέο φυλλάδιο με τίτλο «Ξέρεις ποια είναι η διαδικτυακή σου φήμη;», το οποίο προτείνει μια απλή λίστα 5 βημάτων ώστε να διαχειριστούμε και να διατηρήσουμε τη διαδικτυακή μας φήμη μέσα: από την αναζήτηση πληροφοριών για το άτομό μας online, τον έλεγχο των ρυθμίσεων ασφαλείας μας, την απενεργοποίηση λογαριασμών που δε χρησιμοποιούμε, την χρήση της κριτικής μας σκέψης και τέλος τη δημιουργία ενός θετικού ψηφιακού αποτυπώματος.

Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στη διεύθυνση: <http://saferinternet.gr/index.php?parentobjId=Page15>